

Izdavač
VISOKA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA
BEOGRADSKA POLITEHNIKA

Za izdavača
prof. dr Živko Stjelja

Urednici
prof. dr Šimon Đarmati
prof. dr Marina Stamenović
Predrag Maksić
prof. dr Dragutin Jovanović
prof. dr Dragoslav Ugarak

Tehnička priprema i dizajn korica
mr Duško Trifunović

**TREĆI NAUČNO-STRUČNI SKUP
POLITEHNIKA-2015**

ZBORNİK RADOVA

**ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE
RECIKLAŽNE TEHNOLOGIJE,
DIZAJN I TEHNOLOGIJE
MENADŽMENT KVALITETOM
BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU**

Beograd, 2015.

Skup podržali

Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije,

Konferencije akademija strukovnih studija Srbije,

Uprave za bezbednost i zdravlje na radu,

Inženjerske akademije Srbije,

Sekretarijata za zaštitu životne sredine grada Beograda

Sponzori

BOŽIĆ I SINOVI Reciklažni centar, Omoljica – Pančevo

ALBO, Batajnica – Zemun

EKO-21, Pančevo

EURODOM, Beograd

SET RECIKLAŽA, Beograd

E-RECIKLAŽA, Niš

TEHPRO, Beograd

SUPERLAB, Beograd

HARMONIZACIJA ZAKONODAVSTVA SRBIJE U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI I PARTICIPACIJI GRAĐANA U DONOŠENJU ODLUKA O ŽIVOTNOJ SREDINI SA PRAVOM EVROPSKE UNIJE I ZAKONODAVNE PROMENE

Ivana Stjelja, doktorantkinja Pravnog fakulteta Univerziteta Union, ivana.stjelja@gmail.com

Ivana Savić, Centar za ljudska prava i studije razvoja - CHRDS, ivana.savich@gmail.com

Dr Marko Milenković, Institut društvenih nauka, markomilenkovic@cantab.net

Izvod

Harmonizacija zakonodavstva Srbije sa pravom EU u oblasti zaštite životne sredine započeta je 2004. godine i biće intenzivirana u kontekstu pregovora za pristupanje Srbije EU, u okviru Poglavlja 27. Srbija je ratifikovala Arhusku konvenciju 2009. godine, koja sadrži tri grupe pravila koja se odnose na pravo građana na pristup informacijama o životnoj sredini, pravo građana da učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini i pravo na pravnu zaštitu slučaju kada su prethodna dva prava povređena. Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini u Srbiji je regulisano i Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Zakonom o zaštiti životne sredine, koji međusobno nisu usaglašeni u pogledu propisanih rokova, niti u potpunosti sa Direktivom 2003/4/EZ o pristupu javnosti informacijama o životnoj sredini. Učešće javnosti predstavlja uključivanje zainteresovanih pojedinaca i grupa u procese donošenja odluka. Direktiva 2003/35/EZ o učešću javnosti u pravljenju planova i programa iz oblasti životne sredine, koja je usvojena sa ciljem da doprinese izvršavanju obaveza koje proizlaze iz Arhuske konvencije, obezbeđivanjem učešća javnosti u donošenju planova i programa vezanih za životnu sredinu i poboljšavanjem uslova za učešće javnosti i definisanjem odredaba za ostvarivanje prava na pravnu zaštitu. U radu se analiziraju zakonodavne promene u srpskom pravu u ovoj oblasti i daju predlozi za uspešnije usklađivanje sa pravom i praksom EU.

Ključne reči: Arhuska konvencija, Direktiva 2003/4/EZ, Direktiva 2003/35/EZ, informacije od javnog značaja, informacije o životnoj sredini, učešće građana u donošenju odluka o životnoj sredini

HARMONIZATION OF SERBIAN LEGISLATION IN THE AREA OF ACCESS TO ENVIRONMENTAL INFORMATION AND PARTICIPATION OF CITIZENS IN DECISION-MAKING IN REGARDS TO THE EU ENVIRONMENTAL LAW AND LEGISLATIVE CHANGES

Abstract

The harmonization of Serbian legislation with the EU law in the area of environmental protection started in 2004 and will be intensified in the context of the Serbia's EU accession negotiations under the Chapter 27. Serbia ratified the Aarhus Convention in 2009, which contains three groups of rules relating to the right to the access to environmental information, the right to public participation in environmental decisions making and the right to access to justice. The right to access the environmental information in Serbia is regulated by the Law on Free Access to Information of Public Importance and the Law on Environmental Protection, which are neither aligned in terms of foreseen deadlines, nor fully harmonised with the Directive 2003/4/EC on public

access to environmental information. Participation of the public is the inclusion and engagement of interested individuals and groups in decision-making processes. Directive 2003/35/EC on providing for public participation in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment, which was adopted with the aim to contribute to the fulfilment of obligations arising from the Aarhus Convention, by ensuring public participation in process of making plans and programs relating to the environment and by improving conditions for public participation and by defining provisions for the exercising right to legal protection. This article analyzes the legislative changes in the Serbian legislation in this area and provides suggestions for better harmonization with EU law and improvements in implementation.

Keywords: The Aarhus Convention, Directive 2003/4/EC, Directive 2003/35/EC, information of public importance, environmental information, public participation in environmental decision-making

UVOD

Harmonizacija zakonodavstva Srbije sa pravom EU u oblasti zaštite životne sredine započeta je 2004. godine i biće intenzivirana u kontekstu pregovora za pristupanje Srbije EU, u okviru pregovaračkog Poglavlja 27. Ovaj proces predstavljaće značajan ekonomski izazov za Srbiju, imajući u vidu da je procenjeno da će troškovi usklađivanja sa pravnim tekovinama EU u ovoj oblasti iznositi oko 10,6 milijardi evra.(1)

Zaštita i unapređenje životne sredine predstavlja jednu od tri osnovne dimenzije održivog razvoja, te je stoga i jedan od preduslova bez kojih održivi razvoj nije moguć. Kako je održivi razvoj jedan od osnovnih principa Evropske unije, Republika Srbija je dužna da u procesu pridruživanja EU ispuni minimum standarda u oblasti, što između ostalog obuhvata i ulaganja u zaštitu životne sredine. Međutim, investiranje u oblasti životne sredine obuhvata sa jedne strane alokaciju resursa usmerenih na prevenciju i sanaciju zagađenja, a sa druge strane obuhvata i investiranje u društveni kapital - učešće šire javnosti u procesu odlučivanja u oblasti životne sredine. Iako su u prethodnom periodu učinjeni značajni naporu u zakonodavnoj sferi, još uvek ne postoje adekvatno razvijeni mehanizmi za praćenje i evaluaciju aktivnosti i programa u oblasti životne sredine, te stoga ni ne postoje informacije o tome koliko se ulaže u zaštitu i unapređenje životne sredine, a naročito ne koliko se ulaže u učešće javnosti.

Srbija je ratifikovala Konvenciju o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija)(2) 2009. godine, koja sadrži tri grupe pravila koja se odnose na pravo građana na pristup informacijama o životnoj sredini, pravo građana da učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini i pravo na pravnu zaštitu u slučaju kada su prethodna dva prava povređena. Arhuska konvencija postavlja evropske standarde učešća javnosti u procedurama koje su u vezi sa zaštitom životne sredine i u skladu sa tim predstavlja jedan od najznačajnijih međunarodnih dokumenata u oblasti zaštite životne sredine.(3)(4)

U radu se sumarno prikazuju osnovne zakonodavne odredbe u ovoj oblasti i ukazuje na potrebu određenih zakonskih promena i primene prihvaćenih međunarodnih standarda u praksi.

PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI

Pravo na pristup informacijama je ljudsko pravo koje garantuju Evropska konvencija o ljudskim pravima i slobodama(5), Ustav Republike Srbije(6), Arhuska konvencija(2), Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja (u daljem tekstu ZSPIJZ)(7), Zakon o zaštiti životne sredine(8) itd. Ustav Republike Srbije članom 51 jemči pravo na obaveštenost kao ljudsko pravo, odnosno navodi da svako ima pravo na pristup podacima koji su u posedu državnih organa i organizacija kojima su poverena javna ovlašćenja. Ustav čl. 74 stav 1 kao ljudsko pravo jemči pravo na zdravu životnu sredinu. Odnosno propisuje da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju. Oba ova prava, i pravo blagovremeno i potpuno obaveštavanje o stanju životne sredine i pravo na pristup informacijama predstavljaju

ljudska prava zajemčena Ustavom. Ustav u čl. 20 stav 2 navodi da se dostignuti nivo ljudskih prava ne može smanjivati. Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini u Srbiji regulisano je pre svega ZSPIJZ koji uređuje prava na pristup informacijama u posedu organa javne vlasti, radi ostvarenja prava javnosti da zna i ostvarenja slobodnog demokratskog poretka i otvorenog društva. Informacija od javnog značaja je informacija kojom raspolaže organ javne vlasti, nastala u vezi sa njegovim radom, sadržana u određenom dokumentu, a odnosi se na sve ono o čemu javnost ima opravdan interes da zna. Smatra se da opravdani interes javnosti postoji kada se radi o informacijama koje se odnose na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, a ako se radi o drugim informacijama, da postoji osim ukoiko organ vlasti dokaže suprotno. Od obaveze plaćanja naknade oslobođeni su novinari, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi obavljanja svog poziva, udruženja za zaštitu ljudskih prava, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi ostvarivanja ciljeva udruženja i sva lica kada se tražena informacija odnosi na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, osim ako se radi o informaciji koja je već objavljena i dostupna. Ako se zahtev odnosi na informaciju za koju se može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, organ vlasti mora da obavesti tražioca o posedovanju te informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno da mu izda kopiju tog dokumenta najkasnije u roku od 48 sati od prijema zahteva. Navedene odredbe Zakona jasno upućuju na to da se informacije koje se odnose na životnu sredinu posebno tretiraju i posebno štite. Tako opravdani interes javnost postoji uvek ukoliko se odnosna informacija tiče životne sredine, tražioci informacije o životnoj sredini su oslobođeni plaćanja naknade. Takođe, opšti rok za dostavljanje informacije je 15 dana, ali Zakon izuzetno predviđa rok od 48 sati od prijema zahteva ukoliko se radi o informaciji za koju se može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, time se ove informacije svrstavaju u prioritete s obzirom da za njih važi značajno kraći rok. Sa druge strane pristup informacijama koje su od značaja za životnu sredinu regulisan je i Zakonom o zaštiti životne sredine. (8). Zakon predviđa da su organi javne vlasti dužni da obaveštavaju javnost o stanju životne sredine, odnosno o pojavama koje se prate u okviru monitoringa nivoa zagađujuće materije i emisije, kao i merama upozorenja ili razvoju zagađenja koja mogu predstavljati opasnost za život i zdravlje ljudi. Informacije koje se odnose na zaštitu životne sredine nadležni organ dostavlja podnosiocu zahteva u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, a ukoliko su informacije koje se traže obimne ili njihova priprema zahteva duži vremenski period rok za dostavljanje je 60 dana od dana podnošenja zahteva. Troškove dostavljanja snosi podnosilac zahteva. Kada se navedeni rokovi uporede sa rokovima iz ZSPIJZ uviđa se značajna razlika. Naime, osnovni rok po ZSPIJZ iznosi 15 dana dok po ovom Zakonu iznosi 30 dana. Po Zakonu o pristupu informacijama od javnog značaja ukoliko organ vlasti nije u mogućnosti da iz opravdanih razloga dostavi informaciju u roku od 15 dana dužan je da u roku od sedam dana od prijema zahteva obavesti tražioca informacije o tome i da odredi naknadni rok koji ne može biti duži od 40 dana od dana prijema zahteva, dok ovaj Zakon propisuje znatno duži rok od 60 dana. Dodatno, ZSPIJZ predviđa i kraći rok od 48 sati u određenim slučajevima ukoliko se radi o informaciji od značaja za životnu sredinu. S obzirom da je ZSPIJZ oblast zaštite životne sredine prepoznao kao posebno važnu oblast, nije celishodno to što sam zakon koji se bavi zaštitom životne sredine spušta navedene standarde dostignute ZSPIJZ. Takođe, sa stanovišta usklađenosti pravnog sistema Republike Srbije nije celishodno ni to što je rok u kojem se pristup informaciji mora omogućiti duži ako se radi o informaciji o životnoj sredini, nego ukoliko se radi o biloj kojoj drugoj informaciji od javnog značaja. Ovakvo rešenje naročito nije celishodno budući da su informacije o životnoj sredini često izuzetno hitne prirode i u vezi sa pitanjima života i zdravlja, pa ne postoji nikakvo opravdanje da se baš na njih primenjuju niži standardi.

Direktiva 2003/4/EC Evropskog parlamenta i Saveta o pristupu javnosti informacijama o životnoj sredini predviđa rokove za pristup informacijama koje se tiču životne sredine. Ti rokovi iznose mesec dana nakon prijema zahteva za pristup informaciji od značaja za životnu sredinu i dva meseca ukoliko se radi o informaciji koja je složena, pa je nije moguće dostaviti u roku od mesec

dana. Ovi rokovi su navedeni u članu 3 Direktive i suštinski se poklapaju sa rokovima iz Zakona o zaštiti životne sredine. Direktive su obavezujuće za svaku državu članicu EU u pogledu cilja koji se mora postići, ali nadležnim organima država članica ostavlja se mogućnost da se opredele za formu i način postizanja tog cilja. Što znači da cilj direktive mora da bude prenet u unutrašnje zakonodavstvo, ali se sadržaj direktive ne mora preneti u formi u kojoj je dat u direktivi, već se sadržaj formuliše u skladu sa domaćim pravno-tehničkim pravilima i u kontekstu domaćeg zakonodavstva. S tim u vezi iako je Zakon o zaštiti životne sredine u skladu sa navedenom Direktivom predviđeni rokovi predstavljaju samo minimalan standard koji se mora postići, te bi bilo celishodnije kontekstu domaćeg zakonodavstva i ciljeva Direktive postupati u skladu sa rokovima predviđenim ZSPIJZ.

Aktuelni Nacrt zakona o izmenama i dopunama zakona o zaštiti životne sredine(9) predviđa da rokovi za dostavljanje informacije o životnoj sredini iznose 15 dana od dana podnošenja zahteva, odnosno 60 dana ukoliko je informacija koja se traži složena. Navedeni rokovi takođe nisu u saglasnosti sa ZSPIJZ, tačnije rok od 60 dana predviđen ovim Nacrtom ne odgovara roku od 40 dana iz ZSPIJZ, pa se postavlja pitanje da li je kroz ovu izmenu zakonodavstva svrsishodno umanjivati dostignuti stepen ljudskih prava. Dodatno, imajući u vidu konfuziju koju u praksi stvara postojanje ovih neusaglašenih rokova nameće se potreba da se rokovi u ova dva propisa u najskorije vreme usaglase kako bi se ostvarila pravna sigurnost.

Osim što ovakvo rešenje nije u skladu sa ZSPIJZ i uvodi dvostruke standarde u pravni sistem Republike Srbije, postavlja se pitanje i usklađenosti ovog rešenja sa Arhuskom konvencijom. Naime, prema tumačenju Komiteta za nadzor nad primenom Arhuske konvencije (Aarhus Convention Compliance Committee) vremenski okvir za dostavljanje informacije na zahtev je postavljen kao maksimalni vremenski okvir, dok Konvencija, zapravo, nalaže javnim vlastima da informaciju učine dostupnom „u najkraćem mogućem roku“.(2) Konvencija propisuje samo minimalne standarde, što znači da stranke mogu uvesti i bolje standarde od onih koje Konvencija određuje.(10) Upravo konstantno razvijanje standarda predstavlja cilj kojem teži EU pravo u ovoj oblasti i u tom smislu javna uprava i donosioci političkih odluka u Srbiji trebalo bi da rade na konstantnom unapređivanju standarda dostupnosti informacija i učešća građana.

UČEŠĆE JAVNOSTI U DONOŠENJU ODLUKA OD ZNAČAJA ZA ŽIVOTNU SREDINU

Učešće javnosti predstavlja uključivanje zainteresovanih pojedinaca i grupa u procese donošenja odluka i kreiranja javnih politika. Direktiva 2003/35/EZ o učešću javnosti u pravljenju planova i programa iz oblasti životne sredine, usvojena je sa ciljem da doprinese izvršavanju obaveza koje proizlaze iz Arhuske konvencije, obezbeđivanjem učešća javnosti u pravljenju planova i programa koji su u vezi sa životnom sredinom i poboljšavanjem uslova za učešće javnosti i definisanjem odredaba za ostvarivanje prava na pravnu zaštitu. Učešće javnosti se može definisati kao uključivanje zainteresovanih pojedinaca i grupa, formalnih, polu-formalnih i neformalnih, u procese donošenja odluka. Ono predstavlja jedan od osnovnih elemenata principa „dobre uprave.“ Kako je učešće javnosti u stvari pravo, priroda i sadržina ovog prava određena međunarodnim i domaćim propisima, što bi značilo da su obaveze i dužnosti države i javne uprave predviđene ovim normama. Sam koncept učešća javnosti svoju ideju crpi iz osnovne ideje demokratije po kojoj su upravo građani nosioci vlasti čak i kad je, kao što je to slučaj u predstavničkoj demokratiji, delegiraju izabranim predstavnicima.(11) Učešće javnosti predstavlja jedan od osnovnih principa međunarodnog prava životne sredine. Tako na primer Rio princip broj 10 je posvećen učešću javnosti u procesu donošenja odluka. Ovaj je princip dalje razrađen u Arhuskoj konvenciji. Direktiva 2003/35/EZ o učešću javnosti u pravljenju planova i programa iz oblasti životne sredine je usvojena sa ciljem da doprinese izvršavanju obaveza koje proizlaze iz Arhuske konvencije. Direktiva se posebno bavi obezbeđivanjem učešća javnosti u pravljenju planova i programa u oblasti i u vezi sa životnom sredinom, kao i unapređivanjem učešća i ostvarivanjem prava na pravni lek i zaštitu koji su u skladu sa direktivama Evropskog saveta 85/337/EEZ i 96/61/EK. U tom smislu, značajna je i Direktiva 2002/2/EC koja se bavi uspostavljanjem infrastrukture prostornih informacija u Evropskoj zajednici (INSPIRE) i definisanjem mehanizama za pružanje podrške

politikama u oblasti životne sredine. Srbija je usvojila niz zakonskih i podzakonskih akata kao i strateških dokumenata kojima se direktno ili indirektno reguliše oblast učešća javnosti u odlučivanju o životnoj sredini i kojima se međunarodni standardi implementiraju u domaći pravni sistem. Uprkos značajnim unapređenima u oblasti, postoji potreba dalje harmonizacije i adekvatne primene međunarodnih propisa i prava EU.

Pored prava na zdravu životnu sredinu i prava na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju (član 74), može se tumačenjem utvrditi da Ustav Republike Srbije implicitno proklamuje i pravo na učešće javnosti jer istim članom predviđa da je svako odgovoran za zaštitu životne sredine i da je svako dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu. Učešće javnosti bliže se uređuje Zakonom o zaštiti životne sredine. Zakon predviđa učešće organizacija civilnog društva, odnosno udruženja građana u postupcima donošenja odluka u skladu sa zakonom i doprinosu i informisanju o stanju životne sredine. Zakonom se učešće javnosti izdiže na nivo osnovnih načela zaštite životne sredine i definiše da svako ima pravo da bude obavešten o stanju životne sredine i da učestvuje u postupku donošenja odluka čije bi sprovođenje moglo da utiče na životnu sredinu. Slično tome, javnost ima pravo da učestvuje u postupku donošenja odluka o strateškoj proceni uticaja planova i programa na životnu sredinu,⁽¹²⁾ proceni uticaja projekata čija realizacija može dovesti do zagađivanja životne sredine ili predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi, kao i o odobravanju rada novih, odnosno postojećih postrojenja i zakonom se predviđa u kojim fazama odlučivanja se ostvaruje ovo pravo. Javnost se o mogućnosti učešća obaveštava putem javnog oglasa, kao i o samom postupku donošenja odluka, učestvovanju u postupku dostavljanjem mišljenja, komentara i sugestija nadležnom organu i blagovremenom obaveštavanju o donetoj odluci.

U Srbiji je takođe strateškim dokumentima predviđeno i uređeno učešće javnosti u postupcima donošenja odluka u oblasti životne sredine. Tako na primer Nacionalna strategija održivog razvoja ističe⁽¹³⁾ da je ključna pretpostavka ostvarivanja koncepta održivosti u svim dimenzijama društva, pa i u oblasti zaštite životne sredine, odgovarajuće upravljanje i široka podrška svih aktera, kako političkih, tako i ekonomskih, stručne javnosti, javnog mnjenja. Međutim Strategija posebnim naglašava značaj uključivanja javnosti u postupke donošenja odluka u oblasti životne sredine i predviđa sistem koji se sastoji iz: učešća u planiranju, odlučivanju, sprovođenju i kontroli, izgradnje partnerstava između javnog, privatnog i civilnog sektora, izgradnje društvenog i političkog dogovora i pristupa informacijama.

Uprkos postojanju propisa i strateških dokumenata kojima se definiše i podstiče učešće javnosti u postupku donošenja odluka u oblasti životne sredine, može se uočiti niz problema i izazova u ovoj oblasti. Pre svega, iako u Srbiji formalno pravno postoje relevantni postupci, može se uočiti da ne postoji dovoljno i adekvatno učešće javnosti i koreni nedostatka učešća mogu se naći u pravnom, političkom i institucionalnom uređenju, kao što su na primer izuzetno kratki propisani rokovi, nedostatak mehanizama za učešće, koje obuhvata i visoke direktne i indirektno troškove učešća, kao i u nedostatku kapaciteta, iskustva, znanja i podsticaja za učešće, ali i nedostatak poverenja u institucije.

ZAKLJUČAK

U prethodnom periodu Srbija je prošla značajan put pravne transformacije i demokratizacije društva. Veliki deo ove transformacije odigrava se u kontekstu procesa evropskih integracija i usklađivanja sa pravnim tekovinama EU u mnogim oblastima uključujući i zaštitu životne sredine. Pored ovog procesa, transformacija se vrši i kroz usvajanje širih evropskih standarda i vrednosti koji nastaju u okviru Saveta Evrope i drugih vidova saradnje na kontinentu, među kojima prominentno mesto u ovoj oblasti zauzima Arhuska konvencija. Iako je, uz izvesna odstupanja, srpsko zakonodavstvo uglavnom usklađeno sa pravnim tekovinama EU i Arhuskom konvencijom, glavni izazov predstavlja implementacija ovih standarda u praksi. Nedovoljno razvijena demokratska kultura kao i svest o značaju otvorene javne uprave koja je servis građana, otežava realizaciju zakonom proklamovanih prava. U tom smislu, glavni izazov koji se pred Srbiju postavlja

u procesu evropskih integracija predstavljaće upravo transformacija ove prakse i omogućavanje adekvatnog obaveštavanja i učešća građana u domenu zaštite životne sredine.

Poseban izazov predstavlja neusklađenost domaćih propisa, odnosno rokova za dostavljanje informacija od javnog značaja koje ZSPIJZ i Zakon o zaštiti živote sredine različito regulišu. Sa stanovišta usklađenosti pravnog sistema Republike Srbije nije celishodno to što je rok u kojem se pristup informaciji mora omogućiti duži ako se radi o informaciji o životnoj sredini, nego ukoliko se radi o biloj kojoj drugoj informaciji od javnog značaja, naročito imajući u vidu da su informacije o životnoj sredini često izuzetno hitne prirode i u vezi sa pitanjima života i zdravlja. Navedeni rokovi iz Zakona o zaštiti životne sredine su načelno usklađeni sa rokovima propisanim Arhuskom konvencijom i Direktivom 2003/4/EC, ali ovi pravni akti postavljaju samo maksimalni vremenski okvir i nalažu javnim vlastima da informacije učine dostupnim u najkraćem mogućem roku. Stoga, bi rokovi propisani Zakonom o zaštiti životne sredine, trebalo da budu usklađeni sa standardima koji su već dostignuti u domaćem zakonodavstvu, naročito imajući u vidu pravnu nesigurnost i konfuziju koju različiti rokovi stvaraju.

LITERATURA

1. *Nacionalna strategija za aproksimaciju u oblasti životne sredine za Republiku Srbiju* ("Sl. glasnik RS", br. 80/2011), str. 3;
2. *Zakon o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine* („Sl. Glasnik RS – Međunarodni ugovori“, br. 38/09);
3. Stevan Lilić, Mirjana Drenovak, *Upravna i upravno-sudska zaštita prava na učešće javnosti u stvarima od značaja za životnu sredinu u Srbiji*, Anali pravnog fakulteta u Beogradu, br 1/ 2009, str. 217–231;
4. Mirjana Drenovak Ivanović, *Implementation of the Aarhus Convention in Serbia*, European Energy and Environmental Law Review, str. 58–71;
5. *Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda*, usvojena u Rimu 4. novembra 1950, ratifikovana 2003;
6. *Ustav Republike Srbije* ("Sl. glasnik RS", br. 98/2006);
7. *Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja* ("Sl. glasnik RS", br. 120/2004, 54/2007, 104/2009 i 36/2010);
8. *Zakon o zaštiti životne sredine* ("Sl. glasnik RS", br. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon i 43/2011 - odluka US);
9. Internet stranica Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije <http://www.eko.minpolj.gov.rs/dokumenti/> posećeno 2. oktobar 2015;
10. United Nations Economic Commission for Europe, *The Aarhus Convention: Implementation Guide, second edition*, 2013, str. 75;
http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/ppdm/Aarhus_Implementation_Guide_second_edition_-text_only.pdf;
11. I. Stjelja, J. Babić, M. Milenković i dr., *Demokratija pred izazovom – kako javnost učestvuje u stvaranju politike životne sredine*, Beogradska otvorena škola, Beograd, 2014;
12. Miloš Živković, Marko Milenković, *Značaj procene uticaja za urbanističko planiranje*, u Aleksandra Čavoški, Ana Knežević Bojović (ur.) *Ekologija i pravo*, Institut za uporedno pravo, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, 2012;
13. *Nacionalna strategija održivog razvoja* ("Sl. glasnik RS", br. 57/2008).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

502/504(497.11)(082)
628.477(082)
7.05(082)
005.6(082)
331.45/.46(082)

НАУЧНО-стручни скуп Политехника (3 ; 2015 ; Београд)
Zaštita životne sredine reciklažne tehnologije, dizajn i tehnologije
menadžment kvalitetom bezbednost i zdravlje na radu : zbornik radova /
Treći naučno-stručni skup Politehnika - 2015, Beograd,
[04. decembar] 2015. godine ; [urednici Šimon Đarmati ... et al.]. - Beograd :
Visoka škola strukovnih studija Beogradska politehnika, 2015
(Beograd : Institut Politehnika). - 852 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 200. - Str. 8: Predgovor / urednici. - Abstracts. - Bibliografija
uz svaki rad.

ISBN 978-86-7498-064-4

a) Животна средина - Заштита - Србија - Зборници b) отпадне материје
- Рециклажа - Зборници c) Дизајн - Зборници d) Управљање квалитетом
- Зборници e) Заштита на раду - Зборници
COBISS.SR-ID 219582988